

بهش : پښمايي دهرووني و پهروهدهيي

كولتڙ : پهروهده

زانكو : سهلاحه ددين - ههولير

بابهت : پښمايي توڙينه وه - كورس 1

په رتووكي كورس - قوناغي 3

ناوي ماموستا : د. ديار محي الدين صادق جهباري

سالي خويندن: 2023 - 2022

پەرتووکی كۆرس

Course Book

رېيازى تويۇنەھە - كۆرس يەكەم	1. ناوى كۆرس
د . ديار محى الدين صادق	2. ناوى مامۇستاي بەر پارس
رېنمايى دەروونى و پەروەردەيى / پەروەردە	3. بەش / كۆلپۇز
ئيمىل- diyar.sadeq@su.edu.krd ژمارەى تەلەفون- 07707500606 - 07500500606	4. پەيوەندى
تيۇرى: 3 سى كاتۇر لە ھەفتەيەك	5. يەكەى خويىندن (بە سەعات) لە ھەفتەيەك
3 كاتۇر لە ھەفتەيەك	6. ژمارەى كاركردن
	7. كۆدى كۆرس
لە سالى 1992 - 1993 لە ئامادەيى رۇگارى لە ناو شارى ھەولپۇر بە كۆ نمرەى (525) خويىندى ئامادەيىم تەواوكردووه ، و دواتر لە لە كۆلپۇزى پەروەردەى زانكۆى سەلاھەددىن - ھەولپۇر لە بەشى پەروەردە دەروونى بىرنامەى بىكۆرپۇسم لە (پەروەردە دەروونى) م بە پلەى (دووھم) سەر بەش بە كۆنمرەى (71،82 %) لە سالى 1996 - 1997 بەدەست ھىناوھ ، لە سالى 1998 - تا سالى 2002 پيشەى مامۇستايىم كىردووه لە پەيمانگى مامۇستايى رانىھ و چەمچمال بۇ ماوھى (5 پىنچ سالى) ، بابەتەكانى پەروەردەى و دەروونىم دەوتەوھ وھ (دەروونى گشتى - دەروونى پەروەردەى - ئامارى پەروەردەى - بەرپوھەردىن و سەرپەرشتى كىردى پەروەردەى - تويۇنەھەى پەروەردەى) ، دواتر لە سالى 2003 ھوھ تا سالى 2004 يارىدەدەرى تويۇزەر بووم لە زانكۆى سلىمانى لە كۆلپۇزى پەروەردەى - كۆپە و ئەمىندارى كىتبخانەى كۆلپۇزى پەروەردەى كۆپە بووم ، دواتر لە سالى 2005 بىرنامەى ماستەر لە پەروەردە و دەروونى لە زانكۆى كۆپە كۆلپۇزى پەروەردە و بەشى پەروەردە و دەروونى بە پلەى (ناياب) تەواو كىردووه ، دواتر بۇ ماوھى 5 سالى مامۇستايى يارىدەدەر بووم لە زانكۆى كۆپە و لە كۆلپۇزى پەروەردە بابەتەكانى پەروەردەى و دەروونى دەوتەوھ وھ (دەروونى گشتى - دەروونى پەروەردەى - ئامارى پەروەردەى - تىكستى پەروەردەى بە ئىنگلىزى - ئامارى پەروەردەى - پىوانە وھەلسەنگاندىن - دەروونى گشەى مىندال و ھەرزەكار - رېيازى لىكۆلپۇنەھەى پەروەردەى و دەروونى - رېنمايى پەروەردەى و دەروونى - تويۇنەھەى پەروەردەى و دەروونى - دەروونى جىاوازى تاكايەتى - دەروونى ھونەرى) ھەروھ لە سالى 2008 - 2009 وانەپۇز بووم لە زانكۆى سەلاھەددىن بۇ ووتنەھەى دەروونى گشتى و دەروونى	8. پىروفایەلى مامۇستا

گەشەى مندال و ھەرزەکار و پێوانە و ھەئسەنگاندن لە بەشەکانى زمانى كوردى و ئىنگلىزى كۆلىزى پەروەدەى زانكۆى سەلاحەدىن ، لەسالى 2009 لە خویندنى بالآ (دكتورا - پىسپۆرى دەرونزانى پەروەردەى) زانكۆى سەلاحەدىن وەردەگىرم و دواترە سالى 2013 بە پلەى (نایاب) پروانامەى دكتورام پى دەبەخشرى ، و لەم ماوەىە مىلاكم دەگوزامەووە بۆ زانكۆى سەلاحەدىن كۆلىزى پەروەردەى بنەرەتى ، ولەبەشى باخچەى مندالان وەك مامۆستا بابەتەكانى (پێوانە و ھەئسەنگاندن و دەرونزانى گشتى و رىيازى لىكۆلىنەووەى پەروەردەى و بىنىن و پراكىك كەردن و ئامارى پەروەردەى و فێركەردنى بىركەردنەووە) دەئىمەووە ، ھەرەوھا لە خویندنى ئىوارانى ھەمان كۆلىزى وانەم وتۆتەووە .

من پىسپۆرى دەرونزانى پەروەردەى ، ھەرەك ئەزموونى باشم ھەيە لە بوارى پێوانە و ھەئسەنگاندن و ئامارى پەروەردەى بۆ ماوەى زىاتر لە 10 سال ... ھەرەك لە بوارى كەلتوورى ئاشتى كە بابەتى تىزى دكتورام بووہ كارم كەردووہ و لە كۆمەلگای كوردى و سنوورى شارى ھەولێر لە رىكخراوى دلسۆزى نىشتمان كارم كەردووہ و پىم وایە ئىيانى ئەكادىمى تەواو كارى ئىيانى كۆمەلگایە ... ھەربۆیە جگە لە بوارى ووتنەووەى وانەى ئەكادىمى لە زانكۆ چەندبن سىمىيار و وێركشۆپم ئەنجام داوہ و و زۆربەىيان بە خۆبەخشى بووہ ... بۆ چەندىن دامەزراوہى خىرخوازى و پەروەردەى و بوارى ئاوارەكان و ھىدمەى دەروونى و نەخۆشخانەكان .

ئەو خولانەى لە سنوورى وەزارتى پەروەردە بەئدارىم تىدا كەردووہ :

1- خولى مندال پارىزى جىھانى - SCF (لەسەر كاركەردنى بە گروپ) لە سالى 1999 .

2- خولى رىكخراوى گشتى مین (MAG) لە سالى 1999 .

چالاکى يەكانى تايبەت بە وەزارەتى خویندنى بالآ :

1- خولى فېربوون و پەرەپىدانى كۆمپىوتەر سالى 2003 لە زانكۆى كۆيە .

2- خولى شىاندنى مامۆستايانى بنەرەتى - وەك - مامۆستايى وانە بىژ لە سالى 2007 .

3- خولى رىگاکانى وانە و تنەووە سالى 2010 ، وەك قوتابى .

4- خولەكانى پەرەپىدانى ئاشتى رىكخراوى ئاشتى ناحكومى لە سالانى 2009 تا سالى 2014 وەك وانە بىژ و بەرپۆبەرى خول .

5- خولى (19-20) رىگاکانى وانە و تنەووەى زانكۆى سەلاحەدىن ، وەك (ھەئسەنگىتەرى سىمىيارى مايكروئىچىنىگ)

6- خولى فېربوون و پەرەپىدانى بەرنامەى ئىكسەل سالى 2015 لە كۆلىزى پەروەدەى بنەرەتى زانكۆى سەلاحەدىن .

<p>7- وانەبێژی خولی گەشەپێدانی مامۆستا و بەرپۆهەبەرانى باخچەکانى مندالان بووم کە تايبەت بە رېکخراوى (یونسکۆ) بۆ ماوهى 8 ههفته له ساڵى 2014 - 2015 .</p> <p>8- پيشهکەشکردنى وپرککشۆپى (چۆنیهتى بيناکردن ودانان و نمرەدانانى پرسىيارى زانکۆيى) بۆ مامۆستايانى کۆليزى پەروەردەيى بنەرەتى له ساڵانى (2013- 2014- 2015) لهگەل (د. سلوى أحمد أمين) .</p> <p>9- بەژدارى کۆنفراسى (تۆلهسەندنهوه خپلهکى و عەشایرى) رېکخراوى هۆشيارى خيزان له زانکۆى کۆيه له ساڵى 2012 وهک پيشکەشکارى بابەت .</p> <p>10- چەندىن سيمنار و وانەى پەروەردەيى و دەروونى يم پيشهکەش کردوو له ناو شارى هەولير و له سنوورى پەروەردەى هەولير ، وچەندىن سوپاسنامەم بۆ ئەم مەبەستە وەرگرتوو ، بەلکو له شارهکانى وهک (کۆيه - تايبەت بە رۆژى جيهانى توندوتيژى دژ بە ئافرەت چەندىن سيمنار و وانەم وهک چالاکى بنکەى مافى مرۆقى کۆيه و بەريوهبەرايهتى نههيشتنى توندوتيژى سەر بە وهزارەتى ناوخۆ و تۆتهوه له ساڵانى 2009 و 2010 و (2011) ، هەروەها له شارى چەمچەمال چەندىن سيمنار و وانەم له سەر کارىگەرى دەروونى پرۆسەى ئەنفال و تۆتهوه .</p> <p>11- بەژدارى کۆنفراسى (وهزارەتى پەروەردە) له ساڵى 2015 وهک ئەندامى بەشى دىراسەت .</p> <p>12- بەژدارى کۆنفراسى هاوبەشى وهزارتى پەروەردە و وهزارەتى خويندىن بالابۆ هاوتا کردنەوهى له ساڵى 2016 وهک نوينهري بەشى پەروەردەيى .</p> <p>13- بەژدارى کۆنفراسى (زانکۆى چەرموو) له چەمچمال له ساڵى 2016 کردوو .</p> <p>14- بەژدارى يەکەمىن کۆنفراسى نيوودەولەتى زانستە دەروونيهکان و پەروەردەييهکانى ICEPS2020 له کۆليزى پەروەردەى زانکۆى سەلاحەددىن کردوو .</p> <p>ئەندامىتي :</p> <p>1- سەرۆكى رېکخراوى ئاشتى بۆ پەرهپيدانى تواناكانى گەنجان له ناو شارى هەولير له ساڵانى 2009 - 2014 .</p> <p>2- ئەندامى دەستەى بالاي کۆمهلهى دەروونزايانى عيراقى لقى هەولير له ساڵى 2004 هوه .</p> <p>3- ئەندامى دەستەى بالاي رېکخراوى (هاريكارى و ئاشتى عيراقى) لقى هەولير له ساڵى 2009 وه .</p>	
--	--

<p>4- ئەندامى دەستەى دامەزرىنەرى پېكخراوى (دىلسۆزى نىشتىمان) لە شارى ھەولېر لە سالى 2014 ھوہ .</p> <p>5- ئەندامى ليژنەى ھەلسەنگاندنى پرسىيارەکانى كۆليژى پەروردهى بنەرەتى سالى 2013 - 2014 و 2015 - 2016 .</p> <p>6- ئەندامى ليژنەکانى تاقىکردنەوہى كۆتايى سالى خويندنى 2006 و 2009 ى زانکۆى كۆيە .</p> <p>7- ئەندامى ليژنەکانى (تعزىد ى كۆليژ و بەشى باخچەى ساويان) لە سالى 2014 - 2015 و 2015 - 2016 .</p> <p>8- ئەندامى ليژنەى زانستى بەشى باخچەى ساويان لە سالى 2013 و تا ئىستا .</p> <p>9- ئەندامى ليژنەى رۆژى كۆليژ و فيستقالي كۆليژ سالى 2015 .</p> <p>10- يەكيتى مامۆستايانى كوردستان لە سالى 1998 ھوہ .</p> <p>بواری توپژينەوہ :</p> <p>- ئەنجامدانى توپژينەوہى (خۆسوتاندنى ژنان) لە گوڤارى وەزارتى مافى مرۆڤ سالى 2007 بلاو كراوہوہ .</p> <p>- ھەلسەنگاندنى توپژينەوہى (الوظيفة التربوية للتلفزيون) كە بو مەبەستى بەرزکردنەوہى پلەى زانستى بوو .</p> <p>- ئەنجامدانى توپژينەوہى -الحاجات التدريية لمعلمات رياض الاطفال من وجهة نظرهن وفق بعض المتغيرات - 2015</p> <p>- ئەنجامدانى توپژينەوہى - الحوار التربوي بين الاساتذة و الطلبة في جامعة صلاح الدين - اربيل - 2019</p> <p>- ئەنجامدانى توپژينەوہى تەنگزەى خويندن لای قوتايانى خويندنى بالآ لە زانکۆى سەلاحەددين -ھەولېر - 2020</p> <p>ئەنجامدانى توپژينەوہى - بىرۆكە خورافىيەکانى كۆفید ۱۹ لای قوتايانى زانکۆى سەلاحەددين - ھەولېر - 2021</p>	<p>9. پەيام و ئامانجى كۆرس :</p> <p>1- فيربوونى بنەما سەرەكى يەكانى توپژينەوہ و توپژينەوہى زانستى بە گشتى .</p> <p>2- فيربوونى بنەما سەرەكى يەكانى توپژينەوہى زانستى - پەروردهى بە تايبەتى .</p> <p>3- باسکردنى بنەما سەرەكى يەكانى چەمكى زانست لە توپژينەوہى زانستى - پەروردهى ھەر لە پیناسە و مانای فراوان و تايبەتى زانست و دواتر باسى ليكچوون و جياوازی نيوان زانستەکان دەكرئ .</p> <p>4- قوتايى تى بگات لە ئامانجەکانى زانست (تىگەبشتن و وەسف كردن و شىكردنەوہ و پيشيني كردن و كونترول كردن) و ھەر يەكەيان بەنمونەى زانستى دۆلمەند و باس دەكرئ .</p> <p>5- ئاشنا بوونى قوتايى بە بىرکردنەوہى زانستى وەك چەمك و پیناسە و شپوازی زانستى بو زانبارى و داتا كۆکردنەوہ و شىكردنەوہى داتاي توپژينەوہەکان ، وھەر وھەا فيرخواز ھەنگاوہەکانى بىرکردنەوہى زانستى دەخوينت و تيشك دەخریتە سەر ھەر ھەنگاوىكى ئەم بىرکردنەوہى ھەر لە (دەست نیشان كردنى گرفت و جى بەجى كارى يەكان و تا دەگاتە دوا ھەنگاوى كى ئەنجام و دەر ئەنجامەكانە) دواتر تيشك دەخریتە سەر</p>
---	---

<p>بەربەستەکانی بەردەم بێرکردنەوهی زانستی .</p> <p>6- قوتابی ئاشنا دەبێت بە چەمکی تووژینەوهی زانستی و تووژەری زانستی و پەرورەدەیی لە سەردەمی ، هەر لە دیاریکردنی پێناسە و مانای و چەمکی تووژینەوه و تووژەری زانستی .</p> <p>7 - قوتابی تێ بگات لە رێگەی زانستی و گرنگی تووژینەوهی زانستی و ئامانجەکانی تووژینەوهی زانستی (ئامانجی گشتی و تایبەتی) و خاسیتەکانی تووژینەوهی زانستی ، وئەخلاقیاتی تووژینەوهی زانستی و تووژەری زانستی ، و دامەزراوەکانی تووژینەوهی زانستی ، و ئامادە باشی و تواناکانی تووژەری زانستی (لە لایەنی کەسایەتی و زانستی و پلانکاری و لوژیکی و هونەری و هەلسەنگاندنی) ، وئەو ئاراستانەیی کە تووژەر دەبێت پروایان پێی هەبێت وەک (کرانەوهی عەقڵی و دوورکەوتنەوه لە دووگماتیزمی و پروا بوون بە قیمەتی فیربوون و فیرکردنی بەردەوام و تازە بوونەوه لە زانست و پەرورەدە بە تووژینەوه .</p> <p>8- قوتابی تێ بگات لە جوۆرەکانی تووژینەوهی پەرورەدەیی و دەروونی دەکرێت (وەک تووژینەوهی میژووی و تووژینەوهی وەسفی - بەهەموو جوۆرەکانی - و تووژینەوهی ئەزمونگەری) .</p> <p>9- ناوەرۆک و بەشەکانی تووژینەوهی پەرورەدەیی دەکرێت (بەشی یەکەم - ناساندنی تووژینەوه ، بەشی دووهم - چوارچۆپی تێوژی و تووژینەوهی پێشوو - بەشی سێیەم - کرداری یەکانی تووژینەوه - بەشی چوارەم - ئەنجامەکانی تووژینەوه و دەرتەنجام و پاسپاردە و پێشیارەکانی تووژینەوه - وچۆنیەتی نووسینەوهی لیستی سەرچاوەکان و پێشەکی و کورتەیی تووژینەوه) .</p>
<p>10. ئەرکەکانی قوتابی :</p> <p>- ئامادە کردنی بابەتی رۆژانە وەک پرسیار و وەلامدانەوهی تایبەت بە هەر بابەتێک .</p> <p>- ئامادە کردنی راپۆرتی مانگانە و سالانە لەسەر هەر بابەتێک کە خۆی ئارەزوومەندانە هەلی دەبژێرێت .</p> <p>- پێشکەش کردنی بابەتێک لە ناو پۆل .</p> <p>- شیکار کردن و پاقە کردنی ئەو بابەتانەیی کە وەک کیشەیی قوتابیان و پەرورەدەیی هەلەدەبژێرێت .</p>
<p>11. رێگەی وانه ووتنەوه :</p> <p>- بەکار هێنانی شێوازی پرسیار و وەلام دانەوهی ناو پۆل ، بۆ گەنگەشە کردنی بابەتەکان .</p> <p>- بەکار هێنانی سلاید و داتاشۆ .</p> <p>- بەکار هێنانی تەختە سپی ..</p> <p>- بەکار هێنانی راپۆرت و مینی راپۆرتەکانی قوتابی .</p>
<p>14. سیستەمی هەلسەنگاندن :</p> <p>- کیوزی رۆژانە و پرسیار و وەلامی رۆژانە .</p> <p>- ئامادە کردنی بابەت بۆ پێشکەش کردن و راپۆرت کردنی بابەتەکانی قوتابی ..بۆ هەر چالاکیی یەک نمرەیی تایبەتی خۆی وەرەگرتن (بە گۆیرەیی پێوه رێکی زانستی پێشوخەتە ئامادەکراو) .</p> <p>- تاقیکردنەوهی گشتگیری بەش کە هەموو قووناغەکان بەیەکەوه ئەنجامی دەدەن و (کۆنمرەیی 15- 20 نمرە) یە .</p> <p>- 5 نمرە دەکرێتە کۆی چالاکیی وەرزیکی کۆرسە کە ...کە لە کۆتایی هەر 2 وەرزە کە دەبێتە 40% .</p> <p>- بۆ تاقیکردنەوهی کۆتایی سالی 60% دەبێت .. کە پرسیارەکانیان جواروچۆر و هەمەرەنگ دەبێت و هەر پرسیاریک نمرەیی تایبەتی خۆی بۆ دادەنرێت ... کە پرسیارەکان وەک (پێناسە و هۆکار و شیکردنەوه ...هتد)</p>
<p>16. لیستی سەرچاوه</p> <ul style="list-style-type: none"> • سەرچاوه بئەرپهتیهکان : • عبد الجليل الزوبعي و محمد احمد الغنام ، 1974 ، مناهج البحث في التربية ، مطبعة العاني

	<p>، بغداد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • احمد سليمان عودة 1992 ، أساسيات البحث العلمي في التربية والعلوم الانسانية . • رجاء ابوعلام (2004) ، مناهج البحث في العلوم النفسية والتربوية ، دار الناشر للجامعات ، مصر. • سامي ملحم (2007) ، مناهج البحث في التربية وعلم النفس ، دار المسيرة للنشر والتوزيع . الاردن. • سهراچوهی سوودبهخش : • میتودی توئینهوهی زانستی 2020 ، د سایبر به کر بوکانی ، ناوهندی رۆشنیبری په هه ند ، سلیمانی . • گوڤار و ریفیوو (ئینته رنیت) : • http://www.socialresearchmethods.net/ مناهج البحث • http://www.pathways.cu.edu.eg مناهج البحث وكتابة مقترح للبحث
د. دیار محي الدين	17. بابته كان
6 کاتزمیر بوهر ههفتهیهک	<p>ههفتهی 1 : دهستیکی ریازی توئینهوه - چه می زانستی و توئینهوهی زانستی - چه می بیرکردنهوهی زانستی (ههنگاو و خاسیه تهکانی) - پیناسه و گرنکی و ئامانجهکانی توئینهوهی زانستی ، ئه خلاقیاتی توئینهوهی زانستی ، دامه زراوهکانی توئینهوهی زانستی -</p> <p>ههفتهی 2 : پیناسه و ئاماده باشی وتوناکانی توئهر ، ناخوشی وله مپه رهکانی توئهر له توئینهوه ، هه لهکانی توئهر - به گشتی .</p> <p>ههفتهی 3 : جوهرهکانی (پۆلینهکانی) توئینهوه - پۆلینی توئینهوه له پرووی (سهراچوه) کان - پۆلینی توئینهوه له پرووی (مهیدانی و تیوری) - پۆلینی توئینهوه له پرووی (سروشتی و تاقیگهیی) - پۆلینی توئینهوه له پرووی (ئه کادیمی و پاوئیکاری) - پۆلینی توئینهوه به گویرهی میتودی توئینهوه .</p> <p>ههفتهی 4 - 5 : توئینهوهی (میترووی)</p> <p>ههفتهی 6 - 7 - 8 - 9 : توئینهوهی (وهسفی)</p> <p>ههفتهی 10 - 11 : توئینهوهی (ئهمونگهری - تهجریی) .</p> <p>ههفتهی 12 : ئهموون و تاقیکردنهوهکان :</p> <p>ههفتهی 13 : چاو خشاندهوه و چالاکیهکانی کوئایی .</p>
نییه	18. بابتهی پراکتیک (ئهگهر ههیت)
	19. تاقیکردنهوهکان : له بانکی پرسیارهکان له پرۆفایلی زانکویی ماموستا دانراوه ...
	20. تیبینی تر: نیه
	21. پیداجوونهوهی هاوهل : د. ئاراز حکیم رهزا